

на дѣтца-та — извънъ естество-то, а това не само гы не унапрѣдва, нъ и още повече гы затѣпява и убива силж-тж на душевны-ты имъ способности. Тукъ трѣбва учитель-тъ всичко нѣчто да прѣдава и да разказва разборно спорядъ силж-тж на ученицы-ты, какво-то да можтъ тѣ да го поимжть и научать съзнателно. Учитель-тъ е длъженъ да глѣда съ рѣчь и примѣръ да поведе ученицы-ты си на нравственность, а за това най-нуждно му е да ся старае за да имъ вдѣхне честолюбіе, чрѣзъ кое-то най-лесно може да гы управлява къмъ добро-то само съ рѣчь а не съ бой. Учителіе-тѣ сж длъжни да движатъ вече оныя прѣдпотопны тѣлесны наказанія отъ ученицы-ты: да ся махнжтъ изъ училища-та прѣчки-ты, плѣсници-ты, прѣкорны-ты думы и пр. пр. Сега сила не помага вече, нъ ся ище способность; оправя ся съ рѣчь а не съ тоягж; искж ся свѣтлина а не бой; искамы мѣдры рѣчи, а не каранія и укоры; искамы да смы свѣстни, и да ходимъ по видѣло, а не да ны воджтъ слѣпци.

2) Училища-та трѣбва у всичко да отговарятъ на народный ни духъ; т. е. трѣбва да стоять въ связь съ наши-ты народны потребности и срѣдства; тѣ трѣбва да бжджтъ народны да ся съглашятъ съ всички условія на нашій народъ както вещественно така и духовно, спорядъ това всички прѣдмѣти, кои-то сж отрядени да ся прѣдаватъ на дѣтца-та, трѣбра да сж спорядъ общенародный и дѣтскый поемъ докарани и съ простъ и ясенъ слогъ написани.

3) Прѣдмѣти-ти на ученіе-то трѣбва да отговарятъ на най-нуждны-ты народны потребности. На това трѣбва особно да ся пази добрѣ. Българскый народъ ся поминува за сега повече отъ земледѣліе, скотовѣдство, занаятъ и тръговіж. Спорядъ това ничто не бы могло да унапрѣди толкова негово-то вещественно благосѣстояніе (а то е основа на душевно-то), колко-то добро домакынско (экономическо) знаніе, кое-то бы му казвало: кожъ сѣидбж какъ да сѣе и обработва, кожъ овощкж какъ да пази и нѣгува; кой добытъкъ какъ да глѣда и отгойва, та съ това да може и повече да ся ползува. Спорядъ това трѣбвало бы въ училища-та у оныя мѣста, гдѣ-то поминжкъ-тъ на жители-ты е повече-то съ земледѣліе или съ скотовѣдство отъ всички другы хубавы и полезны науки да ся даде по-голѣмо пространство на естественны-ты науки — приложены на поминжка на мѣсто-то.